

Izrada Studije opravdanosti i Idejnog rješenja željezničke pruge Pljevlja – Bijelo Polje (Ravna Rijeka) – Berane – granica sa Kosovom

Dugoročnom strategijom razvoja željezničke infrastrukture, predviđene su konture buduće mreže pruga na području Crne Gore, u koju spada i izgradnja pruge Pljevlja-Bijelo Polje-Berane-Granica sa Kosovom, koja je uvrštena u mrežu na osnovu potencijalnog prometa, koji već sada ima ogromne zalihe.

Uzimajući sve to u obzir, kao i činjenicu da sjeverni region danas karakterišu znatno nepovoljniji ekonomski indikatori, koji se prvenstveno odnose na niže prihode per capita i veću nezaposlenost u odnosu na ostala dva regiona, kao i karakteristično demografsko praznjenje, što je paradoksalno, jer je najviše realnih resursa i komparativnih prednosti zapravo u najnerazvijenijem regionu u zemlji, jasno je da neophodno što prije početi sa izgradnjom saobraćajnica, koje će uspostaviti ravnomjerniji regionalni razvoj.

S obzirom na svoju veličinu i stanje ekonomije, jasno je da Crna Gora nije u mogućnosti da iz izvornih prihoda obezbjeđuje (makar ne u kratkom i srednjem roku), sredstva za velike infrastrukturne projekte kao što je izgradnja željezničkih pruga, puteva itd, zbog čega joj je u tom dijelu, neophodna podrška finansijskih institucija i partnerstvo sa privatnim sektorom, koji zahtjevaju jasne strateške dokumente iz kojih se vidi značaj i ekonomska opravdanost, takvih investicija.

Jedan od takvih projekata, kome je Vlada Crne Gore i Željeznička Infrastruktura dala poseban prioritet je izgradnja pruge Pljevlja - Bijelo Polje - Berane - Granica sa Kosovom, za koju je u toku izrada Studije opravdanosti i Idejnog rješenja.

U okviru ove Studije vrijednosti 283.000 eura, koju finansira Željeznička Infrastruktura Crne Gore biće razmatrano pet varijanti, od kojih jedna treba da obuhvati Bijelo Polje, a druga lokalitet Ravna Rijeka.

Pruga će biti jednokolosiječna, brzine 100 km na čas, i biće namijenjena za mješoviti saobraćaj sa akcentom na teretni i imaće elektronsku signalizaciju, koja omogućava daljinsku kontrolu sa automatskim sistemom blokiranja.

Prema prvim rezultatima prezentovanim u Pljevljima u martu 2013. godine, od strane projektanta- Instituta za građevinarstvo d.o.o Podgorica, svaka dionica je razrađena u pet varijanti, a u fazi razrade su i još dvije varijante za Dionicu 1: Pljevlja-Bijelo Polje/Ravna Rijeka u saglasnosti sa uslovima iz Projektnog zadatka.

Koridori novo predviđene pruge Pljevlja – granica sa Kosovom razrađeni su tako da je dužina trase podjeljena na dvije dionice i to:

- Dionica 1: Pljevlja – Bijelo Polje/Ravna Rijeka (Kruševo)
- Dionica 2: Bijelo Polje/Ravna Rijeka – Berane – granica sa Kosovom

Kod vođenje trase, striktno je vođeno računa da trasa pruge bude niveletski i prostorno iznad kote predviđenih i postojećih hidrotehničkih objekta

Kao podloge za projektovanje korišćene su topografske karte 1:25000, Katastarski planovi, vodoprivredna osnova Crne Gore, uzdužni profil pruge Beograd-Bar u predmetnom području i svi ostali podaci koji su bili neophodni projektantu za definisanje trase, a koji su bili dati u Prostornom planu Crne Gore.

Saglasno Projektnom zadatku, varijante pruge projektovane su sa sledećim osnovnim projektnim uslovima:

- Jednokolosečna pruga za brzinu $V \geq 100$ km/sat,
- minimalni radijus horizontalnih krivina $R=500$ m,
- minimalni radijus vertikalnih krivina $R_v=V^2=10000$ m, ($\min R_v=V^2/2=5000$ m)
- maksimalni nagib nivelete $i=25\%$ na otvorenoj pruzi i u stanicama $i=1,5\%$.

Projektne varijante trase na Dionici 1: Pljevlja-Bijalo Polje/Ravna Rijeka, imaju dužine od 59,0km do 68,2km, a varijante trase na Dionici 2: Bijelo Polje/Ravna Rijeka - granica Kosovom imaju dužine od 51,5km do 63,7km.

Zbog reljefnih formacija i prilično teškog terena za usklađivanje trase u reljefne formacije, prema prvim pokazateljima, dobija se prilično veliki broj tunela i mostova kojima se karakterišu sve varijante trase.

KARAKTERISTIKA TRASE	DIONICA 1 : Pljevlja - Bijelo Polje (Ravna Rijeka)				
	OZNAKA VARIJANTE				
	V1.1	V1.2	V1.3	V1.4	V1.5
Ukupna dužina trase (km)	68,199	61,877	65,335	59,008	62,384
Dužina tunela T1* (m)	9 480	6 620	8 295	5 495	5 515
Dužina tunela T2* (m)	10 915	14 270	10 805	14 160	14 370
Ukupna dužina tunela (m)	20 395	20 890	19 100	19 655	19 885
Dužina mostova/vijadukta (m)	8 595	5 865	9 275	7 070	8 120
Ukupna dužina tunela i mostova/vijadukta (m)	28 990	26 755	28 375	26 725	28 005
Procenat trase u tunele	30%	34%	29%	33%	32%
Procenat trase u mostove/vijadukte	13%	9%	14%	12%	13%
Procenat trase u objekte (tunele + mostove)	43%	43%	43%	45%	45%
Količine zemljanih masa u nasipe (1000m3)	3 678	3 419	4 085	3 559	3 650
Količine zemljanih masa u iskope (1000m3)	15 244	15 667	12 855	11 520	12 099
Količine zemljanih masa u deponije (1000m3)	11 567	12 248	8 770	7 961	8 449
Maksimalni naklon nivelete (‰)	22,22	22,08	22,42	22,44	22,44
Duzina merodavne deonice** (m)	9450	8230	9 365	9360	9360
Dužina trase u krivini (m)	28 755	25278	28292	25073	26797
Srednji radijus horizontalnih krivina (m)	671	683	683	705	716
Procenat trase u krivini	42%	41%	43%	42%	43%
* Tuneli T1 su sa poprečnim presekom od oko 35m2, a tuneli T2 sa poprečnim presekom od oko 51m2					
** Merodavna deonica je deonica sa najvećim naklonom nivelete					

KARAKTERISTIKA TRASE	DIONICA 2 : Bijelo Polje (Ravna Rijeka) - Berane - granica sa Kosovom				
	OZNAKA VARIJANTE				
	V2.1	V2.2	V2.3	V2.4	V2.5
Ukupna dužina trase (km)	58,256	56,981	55,500	63,683	51,470
Dužina tunela T1* (m)	5 260	5 645	4 910	6 520	4 830
Dužina tunela T2* (m)	8 000	7 886	10 000	7 528	6 675
Ukupna dužina tunela (m)	13 260	13 531	14 910	14 048	11 505
Dužina mostova/vijadukta (m)	3 550	4 370	3 120	5 110	3 605
Ukupna dužina tunela i mostova/vijadukta (m)	16 810	17 901	18 030	19 158	15 110
Procenat trase u tunele	23%	24%	27%	22%	22%
Procenat trase u mostove/vijadukte	6%	8%	6%	8%	7%
Procenat trase u objekte (tunele + mostove)	29%	31%	32%	30%	29%
Količine zemljanih masa u nasipe (1000m3)	2 848	2 431	2 466	3 899	2 484
Količine zemljanih masa u iskope (1000m3)	8 716	8 721	6 575	8 957	7 261
Količine zemljanih masa u deponije (1000m3)	5 868	6 290	4 109	5 059	4 777
Maksimalni naklon nivelete (‰)	23,55	23,46	22,22	23,46	23,55
Duzina merodavne deonice** (m)	9340	8 950	5 400	8 950	9300
Dužina trase u krivini (m)	21114	22124	19632	23885	19496
Srednji radijus horizontalnih krivina (m)	660	597	605	615	640
Procenat trase u krivini	36%	39%	35%	38%	38%
* Tuneli T1 su sa poprečnim presekom od oko 35m2, a tuneli T2 sa poprečnim presekom od oko 51m2					
** Merodavna deonica je deonica sa najvećim naklonom nivelete					

Podsjećanja radi, za potrebe realizacije ovog izuzetno važnog projekta, 2006. godine Građevinski fakultet iz Podgorice, uradio je studiju o izradi koridora i trase željezničke pruge na potezu Pljevlja-Ravna Rijeka. Projekat je podrazumjevao izgradnju 22 tunela dužine 15,8 kilometara i 16 mostova dužine 5,1 kilometra na koridoru dužine 60 km. U sklopu projekta bilo je predviđeno i uređenje korita rijeke Ljuboviđe u dužini od oko dva i po kilometra.

Nova pruga uticala bi na poboljšanje socijalno-ekonomske strukture lokalnog stanovništva, naročito u reonu stanica, a istom bi se obezbijedilo bolje povezivanje državne mreže sa koridorom X i Koridorom VIII, čime bi se obezbijedili uslovi za unapređenje saobraćajnih veza sa zemljama regiona.

Izgradnja pruge Pljevlja-Bijelo Polje koja je ucrana u Prostornom Planu Crne Gore do 2020. godine, značajno bi pomogla izvoznim aktivnostima pljevaljskog Rudnika uglja, ali i izvozu rude sa Kosova-čime bi se značajno povećao pretovar Luke Bar. Aktivirali bi se i drugi resursi kao što je poljoprivreda, šumarstvo i različiti vidovi turizma.

Konkretno za Pljevlja bi ovo bila velika stvar, s obzirom da mnogi tereti koji su proizvodi pljevaljskog prostora ne trpe transport na drumovima već je jeftiniji željeznički transport. Pogotovo ako bi se pravila fabrika cementa velikog kapaciteta na bazi izuzetno kvalitetne sirovine laporca i ogromne količine od preko 500 miliona tona jer bi za njegov transport jedino bila prihvatljiva željeznica.

Studije opravdanosti i Idejnog rješenja za izgradnju nove željezničke pruge Pljevlja-Bijelo Polje - Berane-granica sa Kosovom koju radi Institut za građevinarstvo d.o.o. Podgorica biće završena do kraja avgusta 2013. godine, nakon čega se znati da li je opravdana izgradnja pruge i koja je opcija najoptimalnija za izgradnju.

